

העותרת

האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עו"ד גיל גן-מור
מרח' נחלת בנימין 75, תל-אביב 65154
טל': 03-5608185; פקס': 03-5608165

- נ ג ד -

המשיבים

1. מדינת ישראל – רשות מקרקעי ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
מרחוב מח"ל 7, מעלות דפנה
ת.ד. 49333, ירושלים 97763
טל': 02-5419576; פקס': 02-5419582

2. אמונה י.ז. ייזום וניהול בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד אורי פז
ת.ד. 4463, ירושלים 9104302
טל': 072-2150666; פקס': 072-2150999

3. דוד זעירא

משדרות רבי טרפון 5, בני-ברק 51420
טל': 03-5702045; פקס': 03-6190723

4. עיריית קריית גת

באמצעות הלשכה המשפטית, קניון לב העיר קריית-גת
טל': 08-6874515; פקס': 08-6874538

הודעה מטעם המשיבה 1

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 9.2.16 מתכבדת בזאת המשיבה 1 (להלן: "המשיבה") להודיע כדלקמן:

1. כאמור בהודעת המשיבה מיום 9.2.16, ביום 25.1.16 נערך למשיב 3 שימוע בעניין סרטון השיווק שפורסם מטעם המשיבה 2 (להלן: "החברה") הנתקף בעתירה שבכותרת.
2. במסגרת השימוע, שטח המשיב 3 בפני ועדת המכרזים (להלן: "הוועדה") את טענותיו ביחס לחשש לנקיטת אפליה אסורה בשיווק יחידות הדיור כפי שיפורט להלן.
3. ביום 10.2.16 שלחה המשיבה מכתב למשיב 3, במסגרתו הודיעה המשיבה כי ועדת המכרזים עתידה להתכנס וליתן החלטתה ביחס לשאלת הטלת הסנקציה הקבועה במכרז וכן הודיעה על מתן אפשרות למשיב 3 להשלים טיעוניו בכתב או לצרף מסמכים. העתק מכתב שנשלח למשיב 3 ביום 10.2.16 מצ"ב ומסומן כנספח 1.
4. ביום 14.2.16 התקבל מכתב מטעם המשיב 3 במסגרתו חזר על עיקרי טיעוניו והשלים טיעונים נוספים.

העתק מכתב מטעם המשיב 3 מיום 14.2.16 מצ"ב ומסומן כנספח 2.

5. ביום 28.2.16 ניתנה החלטת ועדת המכרזים, אשר קבעה כי על המשיבה 2 לשלם פיצוי בסך 323,000 ₪, המהווה 10% מסכום הפיצוי המוסכם על פי תנאי המכרז.
- העתק החלטת ועדת המכרזים מיום 28.2.16 מצ"ב ומסומן כנספח 3.
6. מעיון בהחלטת הוועדה, עולה כי עובר למתן החלטתה, שקלה הוועדה, בין היתר, את היות המשיבה 2 חברה שמטרתה שיווק ייעודי לציבור הדתי לאומי, אשר לדברי החברה, כמחצית מלקוחותיה, וכן כמעט ממחצית הרוכשים במסגרת הפרויקט נושא העתירה, הם בני עדות המזרח. עוד שקלה הוועדה את העובדה לפיה המשיב 3 גילה אחריות על פרסום הסרטון, הסרטון הוסר זמן קצר לאחר פרסומו וכן פורסמה התנצלות מטעם החברה על פרסום הסרטון. בנוסף, ציין המשיב 3 כי מדובר בטעות שבשיקול הדעת.
7. יחד עם זאת, הוועדה ציינה בהחלטתה כי לא ניתן להתעלם מהעובדה לפיה החברה פרסמה במרשתת סרטון שיווקי בעל סממנים מפלים. נוכח האמור, הגם שנטען כי לא הייתה לחברה כוונה להפלות או כי מדובר במדיניות מפלה של החברה, הוועדה לא מצאה כי יש בכך כדי לאיין לחלוטין את העובדה שהסרטון השיווקי האמור הוא בעל סממנים מפלים וכי קיים חשש שהסרטון המפלה השפיע על אופי הציבור שהתעניין ברכישת הפרויקט.
8. כמו כן, בהחלטתה בדבר הסנקציה המתאימה, נתנה הוועדה משקל להסתמכותם של רוכשי יחידות הדיור אשר שילמו בעבור רכישת הדירות ולא היה להם כל קשר לפרסום הסרטון.
9. באיזון השיקולים המפורטים בהחלטת הוועדה, החליטה הוועדה כי לא יהיה נכון בנסיבות אלה להשית את הסנקציה של ביטול זכייה במכרז, המהווה הסנקציה החמורה ביותר, אשר יש לנקוט בה כאמצעי אחרון ובנסיבות קיצוניות.
10. ביחס לפיצוי הראוי בנסיבות העניין, וכפי שפורט בהחלטת הוועדה, גובה הפיצוי נועד לאזן מחד גיסא בין הרצון לנקוט בסנקציה שתיצור הרתעה מפני הפרת החובה להימנע משיווק יחידות דיור תוך נקיטת אפליה פסולה, ובכך תבטיח שמירה על השוויון בשיווק יחידות הדיור ומאידך גיסא, תוך התחשבות בנסיבות המקרה.
11. נוכח האמור, עמדת המשיבה היא כי החלטת הוועדה, אשר ניתנה לאחר שקילת כל נסיבות המקרה, היא מנומקת, סבירה ובהתאם לתנאי המכרז.
12. יצוין, כי בהודעת המשיבה שהוגשה ביום 10.1.16 הודיעה המשיבה, בין היתר, כי במסגרת הישיבה שנערכה בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) הוחלט שהשאלה העקרונית שעניינה האם שיווק יחידות דיור לציבור דתי לאומי בלבד עולה כדי אפליה תועבר לדיון בראשות היועץ המשפטי לממשלה.
13. כמו כן, הודיעה המשיבה כי הוחלט שביחס למכרז נושא העתירה, אין מקום למנוע את המשך הליכי המכרז על בסיס הטענות בעניין השיווק לציבור הדתי לאומי. זאת, בין היתר נוכח הסתמכותם של המציעים ושל צדדים שלישיים, שכן המכרז פורסם עוד בשלהי שנת 2014 ועל בסיס תנאיו התגבשה בפועל קבוצת רוכשים אשר הגישה את הצעתה באמצעות המשיבה 2, ואם זו תיפסל, לא יוכלו רוכשים אלו להגיש הצעה נוספת במסגרת קבוצות אחרות.
14. ביום 18.1.16 הודיעה העותרת בתגובתה להודעת המדינה כי שינוי עתידי במדיניות הקצאת הקרקע אינו רלוונטי לבירור העתירה דן.

15. כמו כן, צוין בהודעתה כי העותרת עומדת על המשך בירור העתירה ביחס לסעד המבוקש – הטלת הסנקציות בהתאם להוראות הקבועות במכרז נושא העתירה תוך מילוי חובת המשיבה לאכוף הכללים שקבעה במכרז.
16. המשיבה סבורה, כי משדנה הוועדה בסעד המבוקש בעתירה וקיבלה החלטתה תוך התחשבות בכלל השיקולים הרלוונטיים, אין עוד מקום לברר את העתירה שבכותרת.

לוטן לסקי, עו"ד

פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

א' אדר, תשע"ו
10 פברואר, 2016

מ.ל.ב.

בפקס: 03-6190723
ובדואר רשום+ א.מ.

לכבוד
זעירא דוד, עו"ד
רח' רבי טרפון 5
בני ברק

שלום רב,

הנדון: מכרז ים/2014/ 363

1. בהמשך לישיבת השימוע שהתקיימה ביום 25.1.2016 ועדת המכרזים תתכנס על מנת לתת החלטתה ביחס לשאלת הטלת הסנקציה, כאמור בתנאי סעיף 13 למכרז, לרבות ביטול הזכיייה במכרז ו/או פיצויים מוסכמים.
2. ככל וברצונכם להשלים טיעונים נוספים בכתב ו/או מסמכים, אנא עשו כן עד ליום 15/02/2016.

~~מ/כלל ו/אשראי
ראש מחלקת מכרזים
רשות מקרקעי ישראל
מרכז ועדת מכרזים~~

העתק:
חברי ועדת המכרזים
עו"ד מלי טל-וגנר, אגף משפטי

עמוד 7 מתוך 7

2

זעירא דוד משרד עורכי דין ונוטריון
ZEIRA DAVID Law & notary offices

DAVID ZEIRA, ADV & NOTARY
DALIA ZEIRA, ADV.
CHAIM SHEMESH, ADV.
EREZ ASULIN, ADV.
BARUCH ELGRAVLI, ADV.
ANNE BENITA, ADV.
AVINOAM JACOBSON, ADV.
ARIEL SINAY, ADV.
MISHALI JOSEF, ADV.
URIEL ZEIRA, ADV.

דוד זעירא, עורך דין ונוטריון
דליה זעירא, עורכת דין
חיים שמש, עורך דין
אריז אסולין, עורך דין
ברוך אלגרבלי, עורך דין
אן בניטה, עורכת דין
אבינועם יעקבסון, עורך דין
אריאל סיני, עורך דין
יוסף משעלי, עורך דין
אוריאל זעירא, עורך דין

BNEI - BRAK
5, TAPPHON ST. BNEI - BRAK 51420
TEL. 03-5702045 FAX 03-6190723

סניף בני-ברק:
רח' טרפון 5, בני ברק 51420
טל. 03-5702045 פקס. 03-6190723

RAMAT - GAN
6, HARAKUN ST. RAMAT - GAN 52521
TEL. 03-6006003 FAX. 03-6006004

סניף רמת-גן:
רח' חרקון 6 ר"ג 52521
טל. 03-6006003 פקס. 03-6006004

E-mail: zeira@bezegint.net : דואר אלקטרוני

ה' אדר א, תשע"ו
14 פברואר, 2016

בס"ד

לכבוד,
מר אילן רגני
מנהל אגף שיווק ומכרזים – רשות מקרקעי ישראל
רח' הצבי 15 (בניין בזק)
ירושלים

תיק מס' 10704400 א'

הנדון: מכרז ים/363/2014 בכרמי גת – הזוכה עו"ד דוד זעירא

בהמשך למכתב התגובה מטעמי מיום 3.12.15 ולשימוע שהתקיים במשרדכם ביום 25.1.16 וטרם מתן החלטתכם - ברצוני לחזור ולחדד מספר נקודות בעניין "הסרטון" והאשמה בעניין אפליה פסולה כביכול בשיווק הפרויקט:

1. במכרז (אליו ניגש הח"מ כנאמן) זכו 92 זוכים סופיים וחברת באמונה ייזום וניהול פרויקטים בע"מ (להלן: "החברה") ביתרת הקרקע.
2. את קבוצת הרוכשים ארגנה החברה וכפי שכבר הוכח בהתאם לרשימות שהועברו אליכם - השיווק לא היה מפלה וכמעט מחצית מהרוכשים טרם הגשת המכרז הינם בני עדות המזרח. היעלה על הדעת שאותה חברה ששיוקה למחצית לקוחותיה תרצה להפלות לרעה לקוחות אחרים? דבר זה נוגד את ההיגיון הכלכלי מעבר להיותו נוגד את ערכי החברה.
3. יתרה מכך, לאחר הזכייה במכרז המשיכה החברה לשווק את יחידות הקרקע לבנייה והנה עולה שאף רוב הלקוחות שהגישו בקשות הצטרפות לפרויקט לאחר המכרז הינם בני עדות המזרח!
4. כך שאף אם משהו מעלה על דעתו את הטיעון המוזר שנעשה ניסיון להפליה הרי החברה מוכיחה מידי יום ביומו שאין בדל אמת בכך, ולהיפך.

5. מעבר לכך יש לזכור כי הח"מ ניגש למכרז כנאמן עבור קבוצת רוכשים שבכללה 93 רוכשים פרטיים שאינם קשורים בחברה.
6. לפיכך, אף אם חברת השיווק עשתה טעות פרסומית בקשר עם הסרטון – אין הח"מ אחראי על כך בשום אופן שהוא ודאי ודאי שלא ניתן להעניש בשום צורה את הנאמן /או הנהגים בשל סרטון שיווקי שאין לנאמן או לרוכשים כל קשר אליו או אחריות עליו !
7. היעלה על הדעת כי הח"מ, המשמש נאמן עבור קבוצה של 93 רוכשים פרטיים היה נותן לפגוע בהם באמצעות הדרת ציבור מסוים מהיות שכנים שלהם כאשר חצים לפחות של הרוכשים משתייך לציבור זה !!
8. אשר לסרטון - הסרטון היה הומוריסטי והוזמן באמצעות מפיץ חיצוני שהינו בן עדות המזרח. הוא רביע כמותו לא מצאו בו כל פגיעה בבני עדות המזרח אלא סוג של פרודיה קיצונית עד גיחוך שמטרתה העלאת חיוך ותו לא.
9. מייד לאחר שהחברה קבלה תגובה שהעמידה אותה על חשב לפגיעה בציבור בני עדות המזרח - הסירה החברה ביוזמתה ותוך פחות משעה מהעלאת הסרטון את הסרט מהרשת.
10. החברה פנתה לכל אתר שבו היה הסרטון בבקשות להסרתו בכפוף לזכויות יוצרים.
11. חלק מהאתרים הסירו את הסרטון וכנגד מי שטרם עשה זאת תנהל החברה הליכים משפטיים כדי למוער את נזקיה התדמיתיים ותמצה כל דין חעומד לרשותה.
12. צעד זה מראה שלא היה כל ניסיון שיטתי להפלות מישהו או לפגוע חלילה בציבור כלשהו.
13. החברה התנצלה בפומבי בכל אתרי התקשורת אך העליחום התקשורתני והבאו הבלתי מוצדק תוך התנפלות גסה על החברה לא הועילו לה. כלי התקשורת האדירו וניפחו את הסרטון כאילו לא כל שני וחמישי מועלים סרטונים מסוג זה הן בערוצי הטלוויזיה השונים והן ע"י חברות מסחריות. כגון אזורים, הבנק הבינלאומי ועוד כפי שהראנו בשימוע.
14. ההתנפלות על החברה בתוספת העליחום של פוליטיקאים שונים שקפצו על העגלה באופן פופוליסטי וללא בדיקה - יצרו תחושה ציבורית מטעה כאילו מדובר כאן בניסיון אפליה, בשהאמת המוכה לחלוטין.
15. לו היה ניסיון אפליה היינו רואים בתוצאות שלו - שבני עדות המזרח אשר מתעניינים בפרויקט היו מדירים רגליהם מהפרויקט ואף החברה הייתה מעודדת אותם לעשות כן.
16. ואולם ההיפך הוא ! מתוצאות המכירות לאחר פרסום הסרטון העובדות מדברות בעד עצמן שאין כאן אפליה ורוב הנרשמים אף אחרי המכרז הנם יוצאי עדות המזרח.
17. במשך 20 שנות קיומה החברה מעולם לא נקטה באפליה לא ברוכשיה, לא בעובדיה ולא בנותני שירות מטעמה.
18. הנושא הזה זר לה עד כדי דחייה ושאת נפש ומעולם לא עלה על דעתה.
19. מעשי החברה, לאורך שנות קיומה, מוכיחים שהיא נקייה מכל סוג של אפליה וחיא מוכרת לכל חעדות ללא אבחנה, עובדיה הבכירים של החברה הינם בני עדות המזרח.
20. האם גם שי שמואל, מנהל שיווק פרויקט כרמי גת שהינו בן עדות המזרח, ניסה להפלות ? האם עו"ד אורי פז שייצג את החברה בפרויקט - נתן יד להפליה? האם עוה"ד המייצגים את החברה בפרויקטים השונים לאורך שנים: אלגרבל, סיני, אסולין, ג'והן, חלוי (כולם בני עדות המזרח) – ניסו להפלות ?!

21. יודגש שרוב לקוחותיה של החברה לאורך השנים הינם בני עדות המזרח. האם באמת יעלה על הדעת שנעשה או ייעשה ניסיון שכזה ?
22. יתר על כן - לא היה כל מתלונן שהליון כי נדחה מלהירשם לפרויקט בשל היותו ממוצא מזרחי והמדובר בכמות גדולה מאוד של רוכשים /או גרשמים לפרויקט. כאמור לעיל ההיפך הוא הנכון ואף אין בזאת כל הגיון כלכלי.
23. לאור כל האמור - החברה דוחה לחלוטין את הניסיון להטיל בה רבב.
24. הסרטון האומלל שכאמור הורד ביוזמתה טרם החל מחול השדים העדתי - אינו בא להפלות ומעולם לא הייתה לחברה כוונה או מטרה שכזו, החברה לא עברה על תוקי רמ"י ועל כללי המכרז ובכלל זה על מכרז ספציפי זה.
25. בשולי הדברים ניטען שלו לא היה מדובר בחברה שמזוהה עם הציבור הדתי לאומי - שום כלי תקשורת לא היה תוקף אותה באמירות של "גזענות". מה שמותר לחברת אזורים ללא התערבות רמ"י מותר גם לחברת באמונה.
26. אין באמור במכתבי זה משום מיצוי בהכרח של טענות הח"מ (הזוכה במכרז) /או מי מן הנהגים (לרבות החברה) /או בכדי לפגוע בסעד העומד למי מהם על פי ההסכם או הדין.

בכבוד רב ובמרכה,
ד"ר עדיאל שמרון, עו"ד

העונקים :

1. מר עדיאל שמרון - מ"מ ראש רשות מקרקעי ישראל
2. עו"ד יעקב קוינט - היו"מ לרשות מקרקעי ישראל

פרוטוקול מישיבת ועדת ממכרזים מיום 28.02.2016

מכרז ים/363/2014 לחכירת 4 מתחמים לבניית 1471 יח"ד ב-4 מתחמים בקריית גת

רקע

ביום 21.12.2014 פרסמה רשות מקרקעי ישראל מכרז לשיווק 1471 יחידות דיור בכרמי גת קריית גת (מכרז ים/363/2014- להלן: "המכרז").

ביום 4.11.15 הכריזה ועדת המכרזים על עו"ד דוד זעירא (אשר משמש כנאמן לקבוצת נהנים), כזוכה במתחם ג (מתחם לשיווק 285 יחידות דיור).

בהתאם לפירוט שנמסר במכתבו של עו"ד זעירא מיום 14.2.2014, במכרז זכו כ- 92 זוכים פרטיים וחברת באמונה ייזום וניהול פרויקטים בע"מ (להלן: "החברה") ביתרת הקרקע.

בעקבות סרטון פרסומי שהעלתה החברה לאינטרנט אשר העלה חשש לאפליה בשיווק יחידות הדיור, התקבלו במשרדי הרשות פניות שונות, בבקשה לבחון את שאלת האפליה, על רקע האיסור הקבוע בסעיף 13 למכרז הקובע כי "המציע מתחייב להימנע מלנקוט אפליה פסולה בעת שיווק יחידות דיור, והוא מצהיר בזאת כי הוא יודע, שאם יפר התחייבות זו, רמ"י יהא רשאי, מבלי לגרוע מכל סעד אחר העומד לזכותו על פי דין, לבטל זכייתו במכרז זה ולבטל את החוזה שיחתם עמו בעקבות הזכייה ו/או לדרוש ולקבל ממנו פיצויים מוסכמים בשיעור 15% מהתמורה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בין המדד היסודי למדד המחירים לצרכן שהיה ידוע במועד התשלום, ולא יהיו לו כל טענות ו/או דרישות ו/או תביעות כלפי רמ"י במקרה כזה".

ביום 1.12.15 שלח מ"מ מנכ"ל הרשות מכתב לעו"ד זעירא בו מציין כי "סרטון השיווק והפניות שהתקבלו ברשות בעקבותיו מעלים חשש כבד לנקיטת אפליה חמורה בשיווק יחידות הדיור בפרויקט...". כן התבקשה התייחסותו של עו"ד זעירא לטענת האפליה, לרבות לנתונים בדבר מס' יחידות הדיור שונתרו לשיווק. בנוסף, התבקשה התייחסות מפורטת לאופן בו משווקת יחידות הדיור לרבות כלל הפרסומים שנערכו בקשר לפרויקט, פרטים אודות פרקטיקת הפרסום והשיווק הנהוגה ביחס למתחם וכן ההנחיות לגבי אופן שיווק יחידות הדיור במתחם וזהות קהל היעד אליו מכוון השיווק.

במכתבו של עו"ד זעירא מיום 3.12.15 פורטו, בין היתר, הדברים שלהלן:

1. הזכייה היא כנאמן עבור קבוצת רכישה כאשר במסגרת זו נמכרו 93 יחידות דיור לרוכשים (צורפה רשימת נהנים).

2. ישנה חברת שיווק "באמונה דיור לציבור הדתי לאומי בע"מ אשר משווקת את יחידות הדיור לרוכשים.

3. מדובר בפרסום שפנה בעיקרו לציבור הדתי לאומי על מנת להקים שכונה דתית במתחם, עם זאת השיווק היה פתוח לכל מי שרצה להצטרף בכפוף להבנה והתחשבות באופיו של הפרויקט.

4. עד כה נמכרו 93 יחידות דיור כאשר בין 40-50 אחוז מהרוכשים הינם יוצאי עדות המזרח וכן ישנם בתוך הרוכשים כאלה אשר אינם שומרי תורה ומצוות.

5. צוין כי הזוכה דוחה את הטענות בדבר שיווק מפלה תוך שהוא מציין כי הרוכשים הינם מכל גווי האוכלוסייה וכי "אף רוכש בין עדות המזרח או כזה שאינו שומר תורה ומצוות לא נדחה היה וביקש להצטרף לפרויקט".

6. עוד צוין, כי מדובר בטעות מצערת במסגרת פעולות חברת השיווק של הפרויקט, ואולם מדובר בטעות שתוקנה עם גילוייה ואף הובעה התנצלות פומבית והבעת צער על המקרה מפי מנהל של חברה בכל פורום אפשרי.

בנוסף להתייחסות שפורטה, זומן הזוכה לשימוע בפני ועדת המכרזים של הרשות.

ביום 25.1.2016 התקיימה ישיבת השימוע, אשר מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטה זו.

במהלך השימוע, חזר הזוכה על עיקרי טענותיו כפי שהובאו במכתבו מיום 3.12.15 וכן ציין את הפרטים הבאים:

בפתח הדברים הודגש ע"י מנכ"ל החברה, מר ישראל זעירא, כי "חברת באמונה מתמחה מזה כ-20 שנה בשיווק ייעודי לציבור הדתי לאומי, הכיפות הסרוגות והיא עושה את זה מאז למעשה הקמתה, שם החברה הוא באמונה דיור לציבורי הדתי לאומי, חברת שיווק שלה" (עמ' 2 לפרוטוקול).

לשאלת האופן בו מתבצע הליך השיווק והפרסום בחברה, פורט כי "אנחנו מעסיקים לשאלתך, מעסיקים משרד פרסום, משרד הפרסום עיצב את המודעות תחת אותה כותרת שלסרוגים יש בית חדש, אח"כ פנינו למישהו שזה מקצועו, הפקה של תשדיר וביקשנו שהתשדיר יבטא את המסר של קהילה דתית יתרוניתה לעומת קהילה מעורבת" (עמ' 3 לפרוטוקול).

צוין כי החברה אישרה את הטקסט המופיע בסרטון ובמקביל ביקשה לערוך סרטון הומוריסטי שיבטא כאמור את המסר של קהילה דתית יתרוניתה לעומת קהילה מעורבת (עמ' 3 לפרוטוקול).

אלא שלעמדת מר זעירא, משרד הפרסום עשה משהו שהוא לא התבקש ו"הפך את הסרטון על הנושא שהסוגיה שלו היא דתיים חילוניים או דתיים לעומת קהילה מעורבת, לסוגיה שעוסקת, זאת אומרת הוא ערבב את זה עם איזושהי דמות מצחיקה כפי שראיתם, של אברג'יל מול לא זוכר מה היה השמות שמה לאחרים. הוא לא התבקש לעשות את זה" (עמ' 3 לפרוטוקול).

כן צוין כי מדובר בסרטון שהופק על ידי מפיק פרטי שהחברה לא עבדה איתו בעבר (עמ' 3 לפרוטוקול).

עוד צוין, כי החברה (והמנכ"ל) אישרו את הסרטון בטרם הפרסום באינטרנט "הוא עבר את זה כפי שהוא הגיש לנו את זה במכה הראשונה, אנחנו היינו בלחץ של השיווק והפרסום, לא נתנו לזה יותר מדי תשומת לב, ואכן זה עלה לאוויר מה שנקרא, עלה לאינטרנט" (עמ' 4 לפרוטוקול).

כן צוין, כי פס הקול של הסיומת בסרטון הוא של מנכ"ל החברה: "פס הקול שלה סיומת בסוף זה אני, אני הוקלטתי לא במהלך, אני לא השתתפתי בזה ולא ראיתי" (עמ' 4 לפרוטוקול), במהלך הדברים הובהר ע"י מר זעירא כי "זה היה טקסט שאני כתבתי אותו בלי שום קשר לסרטון" (עמ' 4 לפרוטוקול).

בהתאם לפירוט שהוצג על ידי מר זעירא, לאחר כחצי שעה מפרסום הסרטון הוא הורד בשל פניה מעיתונאי שהוא חבר של מנכ"ל החברה, שהפנה את תשומת ליבו לכך שהוא פוגעני:

"כעבור חצי שעה מעליית הסרטון לאוויר או אפילו פחות מזה, הורדנו את התשדיר לאחר שקיבלנו טלפון מעיתונאי שהוא חבר שלי שהתקשר ואמר לי, תשמע, יש פה, לא שמתם לב אתם פוגעים זה, אמרתי לו תשמע אם אתה אומר, אני לא שמת לי לב אבל אם אתה אומר אני מוריד את זה מיד, ואכן הורדנו את זה תוך פחות משעה מהרגע שזה עלה לאוויר הסרטון ירד כמו שהוא. ואילולא אותו עיתונאי היה מעתיק את זה לפייסבוק שלו ומעתיק את הסרטון, זאת אומרת הוא הוציא אותו, זאת אומרת, הוא הבין שאני הולך להוריד אותו, הוא עשה דבר שלא יעשה, הוא העתיק אותו אליו לדף הפייסבוק שלו ומשם הכל היסטוריה" (עמ' 4 לפרוטוקול).

צוין ע"י מר זעירא כי לא הייתה כל כוונה לפגוע באף אחד וכי לא מדובר בחברה גזענית "אנחנו לא התכוונו ולא היה לנו שום כוונה לפגוע באף אחד, אנחנו לא חברה גזענית, ארבעה מתוך המישה עוה"ד שעובדים בחברה לשרת אותנו הם ממוצא מזרחי, מנהל השיווק של כרמי גת שמכר את הדירות מהראשון ועד האחרון, יושב פה לפניכם, ממוצא מזרחי. הקונים, עשינו בדיקה, מעולם לא עלה על דעתנו בכלל לבדוק מי מזרחי מי אשכנזי, זה בכלל לא נמצא אצלנו על סדר היום" (עמ' 5 לפרוטוקול).

בנוסף, צוין כי לאחר קבלת הפניות בעניין נערכה בדיקה אשר העלתה כי 40% לפחות מהרוכשים הם ממוצא מזרחי "בדקנו את זה אחרי שקיבלנו את הפניה שלכם או של ארז קמינץ אם אני לא טועה, בדקנו את זה והתברר לנו ש-40% לפחות, בלי שבדקנו עוד מי זה כהן ומי זה לוי, שזה שמות ניטרליים, 40% לפחות הם ממוצא מזרחי, להגיד שיש לנו אינטרס לשווק רק לאשכנזים זה לא נוגד את כל חוקי הכלכלה, זה מוגזז, זה פשוט הזוי להגיד משפט כזה. מה אני רוצה להפסיד 50% מהקונים שלי בעם ישראל, מה אני השתגעתי? מה זה פה, מישהו פה נפל על הראש" (עמ' 5 לפרוטוקול).

בהמשך הדברים, צוין ע"י מנכ"ל החברה כי לפני המכרז נרשמו קרוב ל-140 משפחות וכי בסופו של דבר בעקבות פרשיית הסרטון נרשמו בפועל רק 93 כאשר "רוב אלה שנפלו הם אנשים שנפגעו מהסרטון או חלקם אני לא אומר כולם. חלק אולי מסיבות אובייקטיביות כי עבר הרבה מאוד זמן מהפרסום של המכרז ועד הזכייה" (עמ' 6-5 לפרוטוקול).

ביחס לסרטון, חזר מר זעירא על כך שהסרטון אושר הן על ידו והן על ידי מנהל השיווק (עמ' 6). כן ציין כי "לא חשבתי שזה מעליב מישהו, חשבתי זה מצחיק, הרי שאתה מביא דברים לידי גיחוך בצורה מאוד אבסורדית, אז זה הומור" (עמ' 6).

ביחס לפניות שהתקבלו הטוענות לקיומה של אפליה השיב מר זעירא כי:

"והתשובה הטובה היא שלא היה פה שום אפליה, לא היה ניסיון אפליה, לא היה שום אפליה בפועל וגם התשדיר לא היה שום ניסיון אפליה, אלא ניסיון להצחיק, אז נכון היה פה טעות בשיקול הדעת, אנחנו הודינו בה, התנצלנו עליה מיד בלי לגמגם, אני התנצלתי עליה באותה שניה שכלי התקשורת הראשון התקשר אלי, באותה שניה התנצלתי, הבנתי שיהיה פה טעות וזה לא לעניין. לכן גם הורדתי את התשדיר. לא השארתי אותו בכוונה כדי שהוא יעשה באז. אלא הורדתי אותו מיד באותה שניה. ולכן אני חושב שהטענה שכביכול נעשתה פה אפליה היא טענה שאיננה מתחילה מן היסוד. כי היא פוגעת בחברת באמונה ולאורך כלה דורות מהיום הראשון ששיווקנו מלפני 20 שנה שחברת באמונה קמה ועד היום, חצי מהלקוחות שלנו הם בני עדות המזרח ואף פעם גם לא שאלנו את עצמנו מי פה אשכנזי, מי פה ספרדי, מי פה תימני, מעולם לא נקטנו באפליה, זה לא דרכנו, אנחנו מתנגדים לזה לא בגלל שאתם יושבים ונהנים לשמוע את זה, אלא בגלל שזאת האמת" (עמ' 7 לפרוטוקול).

בנוסף, ציין כי העובדים הכי בכירים בחברת באמונה הם בני עדות המזרח וכי "אותו דבר לגבי הקונים, יש לנו אינטרס מובהק שיקנו אצלנו כמה שיותר כיפות סרוגות, כידוע לכם הציבור הדתי לאומי 60% ממנו הוא מזרחי, לא יודע אם זה ידוע לכם או לא אבל זה המחקרים שאומרים, ורק 40% זה אשכנזים. בוודאי שזה לא אינטרס של החברה לפגוע בעצמה" (עמ' 7-8 לפרוטוקול).

כמו כן, חזר על ההסבר כי כל מה שקרה זה טעות בשיקול הדעת, שהחברה הודתה בה, לקחה עליה אחריות והתנצלה מיד. כן צוין, כי הסרטון ירד מיד וכי הסרטון גרם לחברה להפסידים כי נאלצה לשווק חצי מהפרויקט מההתחלה, חוץ מהעתירה המנהלית שהוגשה (עמ' 8 לפרוטוקול).

ביחס לסרטון, ציין מנכ"ל החברה כי לדעתו אין בו שום מאפיין גזעני אלא ניסיון לא מוצלח להצחיק (עמ' 9 לפרוטוקול).

כן הבהיר כי בפס הקול שהוא מקריין בסוף הסרטון, כי הוא מתייחס לציבור הדתיים "שכנים כלבנו זה אומר דתיים, חד משמעית. על זה כל הקמפיין, לסרוגים יש בית חדש. זה הקמפיין. אנחנו רוצים לשווק לציבור דתי" (עמ' 10 לפרוטוקול).

לשאלה מיהו אותו ציבור דתי, השיב כי מדובר ב"ציבור דתי לאומי" (עמ' 10 לפרוטוקול).

ביחס למדיניות הפרסום של החברה, פורט ע"י מר זעירא כי "תסתכל על כל המודעות שלי. במודעות שלי עשיתי קמפיין שמפלה, האם יש לי דמות ספרדית או דמות אשכנזית? יש לי לסרוגים יש בית חדש ויש שכונה דתית חדשה, אנא הצטרפו. זה כל המודעות שלנו. מודעה אחידה שרצה מהיום הראשון עד היום האחרון לא השתנתה.

האם ניסינו לעשות קמפיין מפלה, התשובה היא חד משמעית לא. האם הסרטון הזה היה ניסיון להדיר ספרדים?
התשובה היא חד משמעית לא" (עמ' 11 לפרוטוקול).

במענה לשאלה האם מי שפרש מהפרויקט היו ספרדים (עמ' 11 לפרוטוקול), השיב בחיוב והסביר כי :

"מי שבחר לסגת מהפרויקט הוא האמין לתקשורת שיש פה איזושהי גזענות, לזה אני קורא הסטה שקרית, איננה נכונה, מצוצה מן האצבע שמנצלת לרעה איזושהי טעות חד פעמית בתולדות חייה של החברה ש-20 שנה היא עושה רק טוב לעם ישראל והיא מעולם לא הפלתה אף אחד על רקע מוצא, ושהיא מכירה לכל העדות וגם כשבאו לשכנים לפעמים למה אתם מכניסים לנו אתיופים, היא מכרה לאתיופים ועוד כל מיני דברים שאתם אינכם מכירים מהיסטוריה של" (עמ' 12 לפרוטוקול).

בהמשך הדברים צוין על ידי משווק הפרויקט, כי "הנה הבוקר, שתי הרשמות, שניהם ספרדים, אלגרבל ושלומי שמעון. עכשיו הרשמה לפני שעתיים" (עמ' 14 לפרוטוקול).

במענה לשאלה האם היו צריכות להיות במקום הרשמות אלו 10 הרשמות השיב : "אני רואה מה הולך בהרשמות בדרך-כלל בכל פרויקט אחר, הרשמה לשבוע יש לי שניים-שלושה ביום ומקרית גת ונתיבות ובאר-שבע, ספרדים, אני לא יודע, אני שבועיים הייתי בחופש, אני כמשווק הפרויקט להגיד שחברת באמונה עושה אפליה זה בדיחה הזויה, אני יכול להגיד שזה בדיחה הזויה, אני מכיר את ישראל זעירא שנים על גבי שנים, הנתינה שלו לעם ישראל בכל קנה מידה, לקחת את זה לעשות עליהם תקשורת, עוד אנשים ששותפים לזה זה נראה לי בדיחה, אני מנהל הפרויקט מכיר את ישראל הרבה מאוד שנים, עשינו ביחד פרויקטים, מייסדי העמותות, מייסדי הקבוצות הם ספרדים, אותה יודע, זה אפילו מעליב אותי שחושבים ככה על מנכ"ל החברה. זה מעליב אותי ברמה האישית. אנחנו פונים גם לספרדים, גם לאשכנזים, לא עלה בדעתנו לעשות אפליה כזאת או אחרת. אני יכול להגיד שהפונים גם שאלת אם מדירים, הפוך, לפחות מה שאני פוגש בשבועיים חוץ מהיום שהיה בשבוע הראשון בשבועיים הראשונים שגרם לנו לנפילות, היום הספרדים, התימנים צוחקים על זה. אפשר להופיע בסרטון, מריצים בדיחה, הם צוחקים על זה ושואלים אתה יכול לעלות את זה עכשיו" (עמ' 14-15 לפרוטוקול).

בנוסף, ציין כי נכון להיום נרשמו כ-140-150 רוכשים וכי "הספרדים חוזרים ובאים וקונים, ואנחנו שמחים מפרסמים בקרית גת, מנהל השיווק שמרכז את קרית גת הוא ועקנין, הוא מרוקאי, הוא מביא תחתיו, ביום חמישי עשה שלוש הרשמות, משפחת בן-שושן, משפחת שלום, זוג ספרדים שקונים אנחנו שהם קונים ורוצים שימשיכו ויבואו לקנות" (עמ' 15 לפרוטוקול).

כן ציין משווק הפרויקט במענה לשאלתו של מר זעירא, כי מעולם לא קיבל הנחיה מהנהלת החברה בעשור האחרון להפלות או להעדיף מישהו (עמ' 16 לפרוטוקול).

במענה לשאלה כיצד לדעת החברה יש לתקן את העניין, השיב עו"ד זעירא כי יש לפרסם פרסומים מתקנים "צריכים לתת לעסק קצת להירגע שזה ישקע, ואחרי זה לפתוח במסע קירוב שלא היה כמוהו" (עמ' 18 לפרוטוקול).

כן צוין כי יצאו למסע פרסום שכותרו "טעינו, פישלנו" וכי "דרך אגב, היועצים התקשורתיים שלנו אמרו לנו לא להתראיין, לא להגיב, להתעלם מהנושא וככה לתת לכל הטלוויזיות והאלה, ואני בניגוד לדעתם מיד כשזה קרה אמרתי לפני הטלוויזיה ואמרתי טעיתי, לא גמגמתי ולא אמרתי ולא הסרתי אחריות ולא אמרתי אני מפטר את מי שעשה וכל מיני כאלה אמירות, אלא אמרתי דוגרי שזה היה טעות" (עמ' 18 לפרוטוקול).

בסיום השימוע, ניתנה לחברה אפשרות להשלים נתונים מספריים לפני ואחרי הפרסום, ככל שישנם.

ביום 27.1.2016 התקבל מכתב נוסף מאת עו"ד דוד זעירא, בו פורטו רשימת הנרשמים (לאחר המכרז) לפרויקט בכרמי גת. כן צוין בסעיף 2 למכתב כי "מרבית הנרשמים לפרויקט הינם יוצאי עדות המזרח ואין ולא הייתה חלילה כל אפליה שהיא על רקע זה".

ביום 10.2.2016 נשלח לחברה מכתב בו צוין כי הועדה תתכנס על מנת לתת את החלטתה ביחס לשאלת הטלת הסנקציה הקבועה במכרז, כמפורט בסעיף 13 למכרז, ועל כן, ככל ומעוניינים להשלים טיעונים נוספים בכתב ו/או מסמכים, על החברה לעשות כן עד ליום 15.2.2016.

ביום 14.2.2016 התקבל מכתב מעו"ד זעירא, בו חזר על עיקרי הטענות כפי שפורטו, כן צוינו במכתב הדברים הבאים:

1. במכרז זכו 92 זוכים סופיים וחברת באמונה ייזום וניהול פרויקטים בע"מ זכתה ביתרת הקרקע (סעיף 1 למכתב).
2. את קבוצת הרוכשים ארגנה החברה וכי "השיווק לא היה מפלה וכמעט מחצית מהרוכשים טרם הגשת המכרז הינם בני עדות המזרח" (סעיף 2).
3. כן צוין כי "יתרה מכך, לאחר הזכייה במכרז המשיכה החברה לשווק את יחידות הקרקע לבנייה והנה עולה שאף רוב הלקוחות שהגישו בקשת הצטרפות לפרויקט לאחר המכרז הינם בני עדות המזרח" (סעיף 3).
4. עוד צוין כי גם אם חברת השיווק עשתה טעות פרסומית בקשר עם הסרטון, הנאמן אינו אחראי לכך וכי "לא ניתן להעניש בשום צורה את הנאמן ו/או הנהנים בשל סרטון שיווקי שאין לנאמן או לרוכשים כל קשר אליו או אחריות עליו" (סעיף 6).
5. בנוסף לאמור, חזר המכתב על הטענות כפי שהובהרו במסגרת השימוע, לרבות כך שמדובר בסרטון שנערך על ידי מפיץ פרטי, מיד לאחר הפרסום החברה פנתה להסרתו, לאחר שהבינה כי ישנו חשש לפגיעה בציבור בני עדות המזרח וכי החברה התנצלה בפומבי.
6. כן צוין פעם נוספת, כי החברה במשך 20 שנות קיומה מעולם לא נקטה באפליה לא ברוכשים, לא בעובדיה ולא בנותני השירותים מטעמה (סעיף 20) וכי "מעשי החברה, לאורך שנות קיומה, מוכיחים שהיא נקייה מכל סוג של אפליה והיא מוכרת לכל העדות ללא אבחנה, עובדיה הבכירים של החברה הינם בני עדות המזרח" (סעיף 19).
7. עוד הודגש במכתב כי "רוב לקוחותיה של החברה לאורך השנים הינם בני עדות המזרח" (סעיף 21) וכי "לא היה כל מתלונן שהלן כי נדחה מלהירשם לפרויקט בשל היותו ממוצא מזרחי והמדובר בכמות גדולה מאוד של רוכשים ו/או נושמים לפרויקט. כאמור לעיל, ההיפך הוא הנכון ואף אין בזאת כל היגיון כלכלי" (סעיף 22).
8. לאור האמור, צוין כי "החברה דוחה לחלוטין את הניסיון להטיל בה רבב" (סעיף 23).

החלטת הועדה

לאחר שהוועדה שמעה את נציגי החברה במהלך השימוע וכן בחנה את כל ההתייחסויות שצורפו לאחר מכן, הועדה מחליטה כי על החברה לשלם פיצוי בסך 323,000 ₪, המהווה 10% מסכום הפיצוי על פי תנאי המכרז, וזאת מן הנימוקים הבאים.

בהתאם לפירוט שהוצג על ידי החברה הן במהלך השימוע והן ביתר ההתייחסויות שהועברו, הרי שהועדה מתרשמת כי מדובר בחברה אשר מטרתה שיווק ייעודי לציבורי הדתי לאומי, כאשר כמחצית מלקוחותיה הינם בני עדות המזרח, עובדי החברה הם מזרחיים, ולא ניתנה על ידי הנהלת החברה הנחיה לתפלות או להעדיף מישהו (עמ' 16 לפרוטוקול השימוע).

החברה הבהירה כי היא מוכרת לכל העדות, ללא כל אבחנה על רקע עדתי, וכי רוב לקוחותיה לאורך השנים הינם בני עדות המזרח (סעיפים 19-21 למכתבו של עו"ד זעירא מיום 14.2.2016 וכן עמ' 5 לפרוטוקול השימוע).

בנוסף, צוין כי "לא היה כל מתלונן שהליון כי נדחה מלהירשם לפרויקט בשל היותו ממוצא מזרחי והמדובר בכמות גדולה מאוד של רוכשים ו/או נרשמים לפרויקט. כאמור לעיל, ההיפך הוא הנכון ואף אין בזאת כל היגיון כלכלי" (סעיף 22 למכתבו של עו"ד זעירא מיום 14.2.2016).

כן צוין על ידי מנכ"ל החברה כי כמעט מחצית מהרוכשים בטרם הגשת המכרז הינם בני עדות המכרז (עמ' 5 לפרוטוקול וסעיף 2 למכתבו של עו"ד זעירא מיום 14.2.2016) וכי לאחר הזכייה רוב הלקוחות אשר הגישו בקשות הצטרפות לפרויקט הינם בני עדות המזרח (סעיף 3 למכתבו של זעירא מיום 14.2.2016 וכן סעיף 2 למכתבו של זעירא מיום 26.1.2016 אליו צורפה רשימת הנרשמים לאחר המכרז).

הזוכה חזר והתנצל בפני הועדה, וציין כי מדובר בטעות בשיקול הדעת, נלקחה אחריות, פורסמה התנצלות בכלי התקשורת וכי הסרטון הוסר באופן מיידי.

כן צוין, כי החברה הפסידה כסף ונאלצה לשווק חצי מהפרויקט מהתחלה (עמ' 8 לפרוטוקול השימוע).

יחד עם זאת, הועדה אינה יכולה להתעלם מכך שהחברה פרסמה ברשת האינטרנט סרטון שיווקי בעל סממנים מפלים.

הסרטון נערך על ידי מפיק פרטי, אושר על ידי החברה ואף בסופו נשמע קולו של מנכ"ל החברה מר ישראל זעירא, המזמין את הרוכשים לקבל "שכנים כלבבנו".

במסגרת הסרטון, מוצגים אנשים בעלי תזות מזרחית (אשר שם המשפחה של אחד מהם הוא אברגיל) המתנהגים בגסות ומפגינים בורות ביחס למנהגי חג התנוכה.

בנוסף, במהלך השימוע שנערך לחברה צוין כי לאחר פרסום הסרטון נגרמו נזקים שונים לחברה ובין היתר, פרשו מהפרויקט יוצאי עדות מזרח (עמ' 11 לפרוטוקול).

לאור האמור, ועל אף העובדה שהוועדה התרשמה כי לא הייתה לחברה כוונה להפלות וכי לא מדובר במדיניות של החברה, הרי שאין בכך כדי לאיין לחלוטין את העובדה שסרטון השיווק שפורסם לכשעצמו הינו סרטון בעל סממנים מפלים, כאשר קיים חשש כי הסרטון המפלה השפיע על אופי הציבור שיתעניין ברכישת דירה בפרויקט.

בהתאם לסעיף 13 לתנאי המכרז "המציע מתחייב להימנע מלנקוט אפליה פסולה בעת שיווק יחידות דיור, והוא מצהיר בזאת כי הוא יודע, שאם יפר התחייבות זו, רמ"י יהא רשאי, מבלי לגרוע מכל סעד אחר העומד לזכותו על פי דין, לבטל זכייתו במכרז זה ולבטל את החוזה שיחתם עמו בעקבות הזכייה ו/או לדרוש ולקבל ממנו פיצויים מוסכמים בשיעור 15% מהתמורה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית בין המדד היסודי למדד המחירים לצרכן שהיה ידוע במועד התשלום, ולא יהיו לו כל טענות ו/או דרישות ו/או תביעות כלפי רמ"י במקרה כזה".

לעניין הסנקציה של ביטול הזכייה לאחר פתיחת ההצעות והכרזה על זוכה, ככלל, מדובר בסנקציה אשר ראוי לנקוט אותה כאמצעי אחרון וקיצוני.

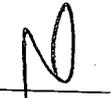
בנסיבות העניין, פרט לעובדה שמחירי ההצעה הזוכה נחשפו לעיני כלל המשתתפים, יש לקחת בחשבון את הסתמכותם של צדדים שלישיים, כ-93 רוכשי דירות פרטיים, אשר שילמו כסף בעבור רכישת הדירות ולא היה להם כל קשר לסרטון המפלה.

כן יש לקחת בחשבון את פרק הזמן שחלף ממועד פרסום המכרז ועד להודעה על הזכייה וכן את התחייבויות הזוכה בגין מימוש זכייתו במכרז (כך למשל, ביום 10.1.16 התקבל עדכון מהמרחב כי הזוכה הסדיר את התחייבויותיו עם מנהלת כרמי גת כמתחייב מתנאי המכרז).

לאור האמור, לדעת הועדה, אין מקום לנקוט בסנקציה של ביטול ויש לקבוע כי על החברה לשלם פיצוי כספי.

באשר לגובה הפיצוי הראוי בנסיבות העניין, יש להתחשב מחד שהמדובר בהטלת סנקציה אשר מטרתה להבטיח שמירה על השוויון בשיווק יחידות דיור והימנעות מנקיטה באפליה בשיווק לצד יצירת הרתעה מפני הפרה ומאידך, יש להתחשב במכלול נסיבות המקרה כפי שבאו לידי ביטוי בהתייחסויות השונות שהתקבלו על ידי החברה. כאמור, סעיף 13 למכרז קובע כי ניתן לקבוע פיצוי בסך 15% מסכום הזכייה. במקרה זה, סכום הזכייה עומד על 21,555,555 (ללא מע"מ) 15% מסכום זה מסתכמים ב 3,233,333 ₪.

לדעת הועדה, באיזון הראוי של מכלול נסיבות המקרה, קרי העובדה שמחד פורסם סרטון בעל סממנים מפלים, ומאידך לפי התרשמות הועדה אין מדובר במדיניות כללית של החברה, בפועל גם לפני הסרטון וגם לאחריו נרשמו והתקבלו בני עדות המזרח לפרויקט, וכן העובדה שבסופו של יום לדברי החברה, "רוב לקוחות החברה לאורך השנים הינם בני עדות המזרח" (סעיף 21 למכתבו של עו"ד זעירא) וכי לדבריה "לא היה כל מתלונן שהלין כי נדחה מלהירשם לפרויקט בשל היותו ממוצא מזרחי והמדובר בכמות גדולה מאוד של רוכשים ו/או נרשמים לפרויקט. כאמור לעיל, ההיפך הוא הנכון ואף אין בזאת כל היגיון כלכלי" (סעיף 22 למכתבו של עו"ד זעירא) ולאור העובדה שהחברה הסירה את הסרטון באופן מיידי ופרסמה התנצלות פומבית, הועדה מוצאת לנכון להפחית בצורה משמעותית את גובה הפיצוי כמפורט לעיל.

 דוד נימאן
 נציג כספים

 עו"ד עילן דגני
 נציג היועמ"ש

 אילן דגני
 יו"ר ועדת המכרזים